

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy órára	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy órára	1.40

Népjogok.

A mi levegőnk csak lassan valószínű kívánságokkal van tele, melyben a tovább fejlődés, a nagy áramlatokhoz, erős légáramhoz, alapos és folytonosan tartó szellőzéshez szokott továbbfejlődés vajmi kevés táplálékot kap.

Pedig mi is szeretjük létjogos embereknek hinnünk magunkat, de mert a magunk létjogát megalapozni bizonyos mértékben komoly, erős munkát, majd mindenkiféle szerves együttműködést, buzgó kitartást jelent, ez pedig amiért néha gondolkodásra késztet, sokaknak kényelmetlen, sőt fizikai fájdalom, hát egyszerűsítjük a mozgást, minimumra szorít az akció és marad a vágy sovány akaratokra bázisozott vértelen vágynak: ezt aztán oda kínáljuk valakinek, hogy ha tud, hát csináljon belőle valamit.

Nem természetes ezután, hogy akik ebből valamit csináltak, első sorban a saját önzésüknek tömjeneznek, a parázból kikapart gesztenyébe először kóstolnak és minden további lelkiismeretfurdalás nélkül maguknak tulajdonítják az abszolút hasznot, amiből csak az osztalékrész járna? Ilyen irányban folytatódni kész öngyilkosság.

Egy furcsa gondviselésnek jóvoltából kényszerhatások ostorának lett súlypontja a hátunk. A esapások először fájtak csak, majd intenzívebben kizozott később; ma már ott tartunk, hogy utolsó foszlányába kapaszkodunk a kinokban felaprózott erőnknek, hogy össze ne roskadjunk a fájdalomtól. Egyszer csak, hosszú-hosszu évszázadok után először, átvillan a folyton foglalkozó agyban egy öntudatvillám:

— Nagy Ég, hiszen én ember vagyok!

Erre kiegyenesedik a gerinc, megfeszül a mell, dobban a szív, felajzanak az izmok és bár a korbácsütések helyéről, ahol kisercedt a hő, a vér folyik még, a korbács már az ő kezében van, amivel — elkergetett néhányszor kizói közül.

És mi lesz most?

Ide eljutottunk egyszer, régen, amikor Szokrateszek és Cicerók ujjongtak, hogy eszmélni fog a teremtés koronája és magához hasonló tökéletes környezetet formál magának a saját észszerű feltáplálásához. A második, vagy ki tudja hányadszor második eszmélés is elfekszik ezután, módot adva a jövő generációnak a pillanatokig tartó periodikus ébredésekre? Ki tudja?

Egyelőre élünk és ébren. Ez magában is oly termékeny talaj az elvetendő magvak részére, hogy boldog dolog volna parlagon hagyni. Élees szójátékokat ne faragjunk kicsi mulattatásokra nagy eszmék-

ből, viszont dörgő szavak helyett esendes szorgalommal az alkalmak kínesebányáját aknázzuk jó mélyre, ahol aztán letesszük — az ekrazitot és felrobbantjuk a tárnát. És a nagy detonációban megnyílt föld napfényre küldi titkait, ami a miénk, mindenkié, csak el kell fogadni.

Amint az óriás ébredett, ott föntől tepsolnak már és segítenek talpra állni, hogy mosolyogni lássák, mert — kialudta magát.

Népjogok nem banális pártoszba futó kirohanások többé, hanem jó-

zan követelések, amit — megadnak.

Rendeződik a társadalmi rendszer, új alapokra épül minden államintézkedés, a szoros elvi fogalmak butító légnyomása elveszti szorító erejét ebben a rekonstruált szférában, amikor az akarat nem lesz pusztá vágyakozás, hanem a nép igeje, amit jó nyitott fülekkel meghallgatni. Akkor elmúlik a háború is, amit senki sem akart és béke lesz, amit tudunk majd akarni.

Radnai Oszkár.

Föl kell osztatni a dumát és a birodalmi tanácsot!

— Megszüntetik a képviselői mandátumokat. —

Pétervárr, jun. 24. A munkás- és katonatanács kongresszusa foglalkozott a дума és birodalmi tanács ügyével. A kongresszus javaslatot fogadott el, mely szerint a dumát és birodalmi tanácsot föl kell osztatni. A képviselői mandátumokat megszüntetik és ezekre az intézményekre fordított hiteleket törlik.

Esterházy a királynál.

Budapest, jun. 25. Esterházy Móric gróf miniszterelnök tegnap Bädenban a királynál magánkihallgatáson volt és ma visszatért Budapestre.

Lemondatták a Fekete-tengeri orosz hajóhad parancsnokát.

Stockholm, jun. 25. Pétervárott egy viharos gyűlésen a szónokok bizalmukat fejezték ki a régi rendszer visszatérésével szemben többeknek magatartása miatt. Négy tisztet letartóztattak és elhatározták, hogy javasolni fogják a Fekete-tengeri hajóhad parancsnokának a le-

mondását. A parancsnokot felszólították, hogy azonnal jelenjék meg és adjon felvilágosítást a helyzetről.

Pétervár, jun. 25. A lapok szerint Lukin tenger-nagyot kinevezték a Fekete-tengeri hajóhad ideiglenes parancsnokává.

Koalíciós kormány Oroszországban.

Annexió nélküli béke és a népek önrendelkezési joga.

Pétervár, jun. 24. A munkás- és katonatanács képviselőinek általános kongresszusa helyeselte a koalíciós kormány alakítását. Erélyesen felszólította a jelenlegi kormányt, hogy ezt a tervet valósítsa meg, mert csak így remélhető az annexió nélküli béke és a népek önrendelkezési jogának a biztosítása.

Ujabb 28,000 tonna.

Berlin, jun. 25. Az Atlanti-oceánon legujabban 28,000 bruttó-tonnatartalmu hajót sülyesztettek el buvárhajóink.

Ostromállapot Pétervárott.

Bázel, jun. 25. Pétervárott 22-én kihirdették az ostromállapotot.

Lenint

az angolok pénzelték.

Stockholm, jun. 25. A pétervári munkás és katonatanács fenntartja Lenin ellen azt a vádat, hogy annak idején angol pénzt fogadott el az ideiglenes kormány megbuktatására.

Kronstadt parancsnoka távozik.

Pétervár, junius 24. Kronstadt parancsnoka távlatilag sürgősen kérte felmentését.

Az új osztrák kabinet megalakulása.

Bécs, jun. 25. Az új osztrák kabinet a következő tagokkal alakult meg: Miniszterelnök Seidler, élelmezési miniszter Höfer, belügyminiszter Toggenburg gróf, honvédelmi miniszter Czapp, keresk. minisztert Maaja, pénzügyminiszter Wimmer, közoktatásügyi miniszter Coviplinszky, munkügyi miniszter Homan, vasutügyi miniszter Balnihaus, földmivélsügyi miniszter Ertl, a galíciai ügyek minisztere Povardovoszky lett.

A Péter-Pál napi gyűjtés.

Szabadkái is, mint az egész országban Péter-Pál napja a Vöröskereszté. Ezen a napon, mint minden évben nyilvános gyűjtést rendeznek az egylet javára. A gyűjtést dr. Sántha György főorvos, a Vöröskereszt ügyvezető al-elnöke rendezi. Az összes egyleteknek plakátokat küldtek. A gyűjtés propagálására felkérték a plébánosokat is. Egyébként a pénteki napon a vöröskereszt irodájában igazolvánnyal ellátott hölgyek persellyel gyűjtöttek a Vöröskereszt céljaira, melyet a háboruban sokat szenvedett hőseink támogatását a legmagasztosabb segélynyújtással istápolják. — Egyes forgalmasabb helyeken urnákat állítanak föl.

A csütörtöki közgyűlés hangulata.

— A bucsuzó főispán és a közgyűlés. —

(Saját tudósítónktól.) E hó 28-án — csütörtökön — reggel 9 órakor összeül Szabadka város június havi közgyűlése, melynek egy impozánsan eklatáns vonása lesz, a főispáni bucsuztatás.

Dr. Purgly Sándor, városunk, a megye, Zombor és Baja város főispánját bucsuztatják majd a közgyűlésen, mert ez lesz az utolsó közgyűlés, mely az ő elnöklése mellett folyik végig.

Városunk törvényhatósága meglobogtatja majd az elismerés zászlaját és a hozsannát zenő szónoklatok ünnepi mámort lehelnek a zord, de mégis kellemes falak közé.

Az átszellemült szférákban bolyongva uszkálnak majd az emlékezés gondolatai melyek visszakalandoznak egészen addig a határig, amikor Purgly, mint főispán elfoglalta városunk kormányzóí székét

A törvényhatóság, a vele együtt választott munkában eltöltött idők legszebb emlékeinek érzésével fejezi ki majd az elismerés hódolatát, mely a legélénkebb éljenzésben és ünnepi szónoklatokban fejeződik majd ki.

Zagyva mámor, hangulat lesz

A nyugdíjszabályzat tervezete.

— A tisztviselők fokozatos előlépése. —

(Saját tudósítónktól.) Jelentettük, hogy a szabadkai tisztviselők nyugdíjszabályzatának átalakítása megtörtént. A tervezetet dr. Kiss József városi főügyész készítette el és a múlt heti szerdai és szombati tanácsülésben megtörtént a végleges megállapodás, melyben erre vonatkozóan a tanács állást foglalt. Ezáltal a városi tisztviselők fokozatos előléptetése is biztosítva van az alábbiakban közölt skála szerint, melyet a városi tanács, de különösen dr. Biró Károly a tisztviselők helyzetének javítására a leghatározottabban igyekezetével támogatott

A tervezet szerint, — mely a csütörtöki közgyűlés tárgysorozatában fog szerepelni — szolgálati pótlékot biztosítanak azon tisztviselők részére, akik a fokozatos előléptetésből lemaradnának.

Az egyes fizetési szabályok három fokát automaticusan 12 év alatt

A polgárság és a csütörtöki közgyűlés.

— A titkos választójog kérdése a közgyűlés előtt. —

(Saját tudósítónktól.) A csütörtöki közgyűlés valószínűen tárgyalni fogja Nógrádvármegye átiratát, mely — mint jelentettük — a leghatározottabban aggasztónak tartja a titkos választójog általános kiterjesztését.

Az előrelátható jelek szerint a törvényhatósági bizottság követve a megye példáját, hasonlóképpen állást foglal majd az általános titkos választójog ellen. A megye gyűlésén, melyet 21-én — csütörtökön tartottak meg. — dr. Dedk Béla országgyűlési képviselő által készített határozati javaslatot fogadták el. A megyei határozat, melyet az alábbiakban adunk közre — annak a munkapárti szellemnek diadala, mely mindig csak

majd e közgyűlés, mely a bucsuzkodás, a talán soha viszont nem látás sejtelmétől oly meghatározó lesz, hogy a tisztelet becsülés és köszönet érzései a legérzékenyebb szimp-tómaival jelentkeznek majd a gyűlés hangulatában.

Az összegyűlt törvényhatósági bizottság imigyen az ünneplés érthetetlen vajadásában ittasultan rója le majd „kötelességérzetét” a főispán iránt, — kinek politikai esőkönyvossége a zombori közgyűlés után nem a legszimpatikusabb színekben mutatkozik, mert az utolsó lélekzetvétel, mely felszisz-szen az elnöki székben, a polgárság jogos és általános óhajával oly merőben ellentétes szituációt szül, hogy a bucsu ünnepies színezetét az általános választójogi érzelmek impozáns kitérései a lelkiismeretbeli viharok ádáz dühöngésével kell hogy megrohanják, mert a választójog elleni állásfoglalás most már nem a polgárság törekvései elleni állásfoglalás, hanem a kormánnyal való szembe-lyezkedés.

Tudvalevő, hogy az Esterházy-kormány legfőbb igyekezete a főispáni székek gyors betöltésével éppen ezeknek az utolsó lélekzetvételnek megakadályozására tör.

kell elérniük. De amint a gyakorlat bizonyítja, előfordul, hogy a fokozatos előlépés az egyes fizetési osztályból a másikba nem 12, de hosszabb idő alatt történik.

Most a 12 évet egy fizetési osztályban eltöltött szolgálati idő fizetési viszonyainak megjavítására szolgál a szolgálati pótlék, mely a

XI-ik fizetési osztályban	200 K
X-ik	300 „
IX-ik	400 „
VIII-ik	600 „
VII-ik	800 „
VI-ik	1000 „

Ha tehát egy városi tisztviselő 12 évet töltött bármelyik fizetési osztályban, az ezenfelül ott eltöltött minden öt év eltelté után a fizetési osztálynak megfelelő szolgálati pótlékot kapja mindaddig, míg a következő fizetési osztályba elő nem lép.

a döntésben, de nem az érzésben uralkodik. Ime a határozat:

„Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága nyilatkoztassa ki gróf Tisza István és kormánya iránt a legmelegebb elismerését, azon reményének adva kifejezést, hogy a nagy államférfiu tehetségeit még módunkban lesz a haza szolgálatában látni. — A választójogra vonatkozólag a vármegye törvényhatósága osztozik a nagy államférfiu aggodalmaiban és nyilatkoztassa ki, hogy csak oly választójogi kiterjesztést helyesel és tart célszerűnek, amely az 1913. évi választójogi törvény és továbbá a királyi kéziratához fűzött deklaráció körvonalait nem lépi túl mert ilyen választójog biztosítja a

magyar értelmiség szupremáciáját. Minden ezzel ellenkező kiterjesztés csak a magyar állam egységének és erejének romlására vezetne.”

E sorok olvasása után nézzük a messze távol délibábját, mely hű tükröképét nyújtja a vármegyei urak hatalomféltő banalitásának, mellyel utját akarják állani a minden idők legeszményibb törekvésének, mely a szabadság, egyenlőség testvériség magasztos eszméit akarja a tökéletes megvalósuláshoz vinni.

És most ott állunk, hogy a kételkedő bizonytalanságban városunk állásfoglalása felé tekintünk azzal

az aggodalommal, mely eltölti lényünket akkor, ha látjuk egy uralomra vergődött párt egyedülálló, de mégis erőszakos határozatát, mely nem a nép, a polgárság lelkéből fakad, hanem teleordítja magát az önbizalom és önteltség férges hatalmi érzetével és lehurrogja a nép, a mindannyiunk óhaját, az általános egyenlőséget, melynek alapfeltétele az általános titkos választójog.

Legyen bármi is a közgyűlés határozata, ott áll a választójogi blokk erős szerve, mely immár a teljes és tökéletes megalakulás előtt áll, mint a polgárság igaz érzelmeinek visszhangja.

Holttest a drótkerítésen.

— Borzalmas gyilkosság a Majsai-szőlőkben. —

(Saját tudósításunk.) Szörnyű kegyetlenséggel gyilkoltak meg egy legényt szombaton este 10 órakor a Zigyárev koresma közelében a Majsai-úton. Berkes Simon 20 éves vasuti pályamunkás találkozott az utcán Szücs Illés és Sznopsek Károly nevű legényekkel. Szücs és Berkes már régóta haragudtak egymásra. Szücs mindjárt felelősségre is vonta Berkest, hogy miért akarta őt egyszer megverni. Szücs, aki katonaruhában járt oldalfegyverrel, meg is ütötte Berkest. Berkes erre előhuzta a kést a zsebéből és azzal többször megszúrta Szücsöt, a balkarján, lábászáján és ahol érte s azzal otthagya. Szücs el akart bujni a szőlők közé, de erősen vérezett, elgyöngült és amint a drótkerítésen át akart mászni, azon fönnakadt.

Igy találtak rá az úton járók vasárnap reggel a drótkerítés közt a holttestre. Jelentették az esetet

mindjárt a csendőrségnek, mely hamarosan el is fogta a gyilkost, akit átadtak a kir. ügyészségnek. A szabadkai ügyészség vizsgálóbírója kiszállott vasárnap a helyszínére, megvizsgálta a holttestet és elrendelte a további nyomozást.

Szücs Illés, aki tulajdonképpen nem volt katona, csak egyenruhában járt, rövid egy óra alatt — a vérengzés után — teljesen elvérzett.

A megejtett bonctani vizsgálat megállapította, hogy hátán 4 szurást kapott, melyek közül kettő a véredényeket metszette keresztül, de nem életveszélyesen, mert az azonnali orvosi segély megakadályozta volna a bekövetkezett halált. Két szurás a test felsőbb rétegeit sértette meg.

Sebeiből, ha orvosi segélyben részesül, 20 nap alatt teljesen felépült volna.

Egy notórius szélhámós szökései.

A körözés eredménye. — Fogdmeg Pali rendőri kézen, — majd ismét szabadon.

(Saját tudósítónktól.) A nemrégiben *Ogyanov* Miklós szabadkai egyéntől *Vukovics Fogdmeg* Pál 4500 koronát lopott el. A ritka vagyonnal hangos mulatozásba kezdett — a Hungária-vendéglőben egy katonai detektívvel. — A rendőrséget azonban közelebről érdekelte *Fogdmeg Pali* mulatozása. *Vukovics* azonban látván, hogy a rendőrség nyomon van és már-már bizonyítékai vannak arra, hogy ő lopott pénzből mulatott, a menetbe való önkéntes jelentkezés útján meglepett a rendőrség előtt. *Vukovics* egészen Szegedig hősiiesen viselkedett, mert eddig hűen kitartott szavadá mellett. — Innen azonban meglepett s azóta mitsem tudott róla a szabadkai rendőrség.

Ki az a *Vukovics*?

19-én fordulat állt be az ügyben, mert a halasi rendőrség táviratban kereste meg a szabadkai főkapitányságot, — állapítsák meg *Vukovics Fogdmeg Pál* állítólag szabadkai egyén kiletét.

Vukovics neve Szabadkán ismerős volt. — Csak tavaly szabadult ki a börtönből, ahol legutóbb 5 esztendő telt. — Összesen pedig 12 esztendeig volt a nedves cellák lakója.

Az információt elküldték Halasra, ahol aztán rájöttek arra, hogy *Vukovics* katonaszökevény s így

átadták a katonai parancsnokságnak, hogy ezredéhez, a szabadkai 86-osokhoz továbbítsák.

*Vukovics*ot utba is indították egy tizedes és három közlegény kíséretében — Mikor Szabadkára érkeztek, kocsira ültek és elhajtottak *Vukovics* lakására. Ott nagy lakmározást csaptak. A dáridó természetesen bort kívánt — Különösen a tizedesen hamarosan megittasult és *Vukovics* mindezt látta...

Vukovics megszökik.

Egy kedvező pillanatban kisorsant *Valetta József* a kíséror katonák egyike azonban észrevette és a kerítésen utána vetette magát. Sikerült is elfognia. — De a tizedes, — kinek zsebében ekkor már összesen 4 korona nyomta — ráparancsolt, engedje el. És a dáridó folyt tovább. *Vukovics* újból meglepett.

A járőrt egy *Borbély Zsiga* nevű borbély ébresztette fel a mámoros hangulatból.

Ekkor a tizedes a vasuti állomásra indult keresni a szökevényt; — *Valetta* pedig a legveszesebb pillanatokot állta ki. *Valetta* ugyanis visszament *Vukovics* lakására, ahol *Vukovics*né

pányvával várta a katonát.

Éjjel fél tizenkettőkor *Vukovics* Péterné jött és jelentette, hogy

megérkezett a kukoricakapálásból. Valetának azonnal gyanus volt a szokatlan időben e jelentés. A susogást is hallotta, amint a két asszony biztatta egymást: — Dobb a hurkot a nyakára!

Erre Valetta kiment az utcára a kapu elé. — Nemsokára aztán

jött Vukovics Fogdmege Pál, de Valetta tehetetlen volt vele szemben, mert fegyvere nem működött. Vukovics így ismét megléphetett.

Közben mozgósították a katonai rendőrséget, de az már nyomát se találta. — A könnyelmű járőrt tartóztatták.

NAPI HIREK.

— A földművelésügyi miniszter leirata Szabadka városához. Ma délelőtt érkezett le Mezőssy Béla földművelésügyi miniszter leirata Szabadka városához. A leiratban értesíti a törvényhatóságot kinevezéséről és írja tovább: azon reményemnek adok kifejezést, hogy a földművelésügyi érdeke előmozdítására irányuló működésben, a törvényhatóság részéről mindenkor készséges támogatást fogok találni. Részemről biztosítom a törvényhatóságot, hogy mindig örömmel fogom megragadni az alkalmat, hogy a törvényhatóságnak a gazdasági jólét emelését célzó törekvéseit előmozdítsam.

— Kitüntetések. Signum Laudis kapott veszprémi Városvy György 8 huszárezredbeli tart. hadnagy; a koronás ezüst érdemkeresztet kaplák a vitézségi érem szalagján: Karbinov Péter és Ott Simon 6-os honvéd népf. törzsmesterek.

— A női ker. szaktanfolyam vizsgálója. Ma volt az évizárás a zárda egyéves női kereskedelmi szaktanfolyamán. A szóbeli vizsgálaton igen szép feleleteket adtak a növendékek, úgyhogy a jelenlevő vendégek nagyon meg voltak elégedve. Vizsga után volt a különféle jutalomdíjak kiosztása. Ezzel a szabadkai iskolákban be is fejeződtek az előadások, mert a ker. szaktanfolyam az egyetlen intézet, melyben nem lehet semmi körülmények között sem június vége előtt befejezni a tanévet.

— A honvédelmi minisztérium leirata Szabadkához. A honvédelmi minisztérium ma értesítette Szabadkát, hogy a négy évfolyamból álló nagyváradi magyar királyi állami fa és fémipari szakiskola, valamint az ugyancsak négy évfolyamból álló beszterebányai magyar királyi állami fémipari szakiskola végzett tanulóit, akik végbizonyítvánnyal bírnak, csak két évi tényleges szolgálat kedvezménye illeti meg.

— A városi tisztviselők családi pótléka. Az a szűkös, kis összegű családi pótlék, melyet a tisztviselők részére eddig folyósítottak, nem mutatkozott elegendőnek ahhoz, hogy biztosítva legyen a megélhetés. A családi pótlék rendezésével a kormány is foglalkozik, de szó esett arról a szombati tanácsülésben is, ahol úgy döntöttek, hogy a tisztviselők családi pótlékának tárgyalását elejtik, mert azzal a kormány foglalkozik. — Míg a kisebb alkalmazottak, mint a rendőrök és szolgák családi pótléka a város tárgyalásai során intéződik el.

— Egyházmegyei hírek. Az érseki hatóság jóváhagyását adta a következő lelkész állomásának átszervezéséhez: Vajda Ottó dunapataji lelkész átmege Bácsgyulafalvára, Szemő János bácsgyulafalvai lelkész mege Akasztóra és Lukácsy István akasztói lelkész Dunapatajra

— Az eszperantisták összejövele. Ma — hétfőn — délután 6 órakor tartja a szabadkai eszperantó egyesület első összejövetelét. Az egyes belügyek elintézésén kívül megbeszélük — a mai összejövetelen — a propaganda érdekében teendő egyes indítványokat. Az összejövetelen, mely a máv. altisztikór helyiségeiben — a Lángféle sörszarnok emeletén lesz megtartva — minden érdeklődőt a legszívesebben látnak.

— 95 méterre a vasuti sínoktól! A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett Szabadka város közgazgatási bizottságához, mely szerint a mozdonyszikrák által a mezei terményekben okozható tűzkárok csökkentése céljából az a távolság, melyen belől a vasuti vonalak mentén behordásra kész mezei termények el nem helyezhetők, kilencvenöt méterben állapított meg és egyszersmind elrendeltetett, hogy azok a termelők, akiknek birtokán a termény erre a távolságra a terület keskenységénél fogva el nem helyezhető, terményeiknek a lehető legközelebbi idő alatt leendő elhordására köteleztessenek.

— Rózsa Sándor temetése. Tegnap délután kísérték utolsó útjára Rózsa Sándor 6-os honvéd gyalogezredbeli e. é. önk. szakaszvezetőt — a vasúti pályaudvartól a bajai sírkertbe — katonai kísérettel. Az alig 24 éves fiatal katonát súlyos betegségé vette a halálba. Temetése nagy részvét mellett történt. Rokonain. barátain, ismerősein kívül a Dijnokok Egyesületek Szabadkai Csoportja teljes számmal jelent meg.

— Dr. Reisner Lajos indítványa. Soha nem gondolt arányokban viharzó áramlata indult meg Szabadkán a választójogi kívánalmak törekvéseinek. A polgárság általános óhaja mindjobban és jobban kidomborodik azokban a nagyarányú akciókban, melyet városunkban indítottak az általános titkos választójog érdekében. Ezzel szemben egyedül csak a törvényhatóság, — mely munkapárti érzelmeiből kifolyóan még nem tartja érettnek az időt — foglal állást ellene. Annál nagyobb áramlatokban nyilatkozik meg a város polgárságának igaz érzelmeiből fakadó törekvése azokban az akciókban, melyeket az általános titkos választójog kivívása érdekében indítottak Szabadkán. — Ezeknek az akcióknak mintegy koronája az az indítvány melyet ma délelőtt dr. Reisner Lajos ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag nyújtott be a városi törvényhatósági bizottsághoz, mondják ki, hogy:

„Ő felségét Károly Magyarország Királyát azon, Luxemburgban 1917. évi április hó 28-án kelt levelében kifejezett fejedelmi elhatározása alkalmából, mely szerint „a magyar nemzetnek a jelen világmérvőzés sorsdöntő napjaiban tanusi-

tott bámulatra méltó erő kifejtése és hazafias magatartása fölött érzett hálás elismerésének a népjóléti intézkedések sorozatában és a választójognak kiterjesztésében a jelen időknak és a nép által hozott áldozatoknak megfelelő törvényes rendelkezések által kíván kifejezést juttatni és azon uralkodói intézkedések megtétele alkalmából, melyekkel fejedelmi elhatározásának érvényesülést adott és hatályosságot szerzett — alattvalót hűséggel átérzett hazafiai lelkesedéssel, a jobb jövőbe vetett teljes reménység bízó hitével üdvözli és gróf Eszterházy Móric miniszterelnök urat felkéri, hogy Szabadka szab. kir. város egyetemes képviselőjében kifejezésre jutott, a város egész közönség által érzett, királyi hűségéből is fakadó hódolatát Ő felsége elé juttatni méltóztatásuk, azon véleményének kifejezése mellett, hogy az általános egyenlő és titkos választójog mielőbbi törvénybe iktatását elodázhatalanul szükségesnek tartja. A törvényhatósági bizottság ennek megvalósítása végett az Országgyűléshez felir.

A „Délvidék“ már fél ket-tőkor kapható az utcán.

— A gyümölcsbefőzésre szolgáló cukor. Ismeretes, hogy Szabadkán már 14 óra óta nem lehet cukrot jegyeztetni a gyümölcsbefőzéshez, holott még igen sokan vannak, akik a jegyzési idő alatt nem jegyezték. Bár az a nagy mennyiség, melyet azok a polgárok, akik bejelentették a befőzéshez való cukorszükségletüket igen nagy. mégis jogtalan egyeseket a jegyzéstől elzárni, — annál is inkább, mert a városnak július 20-áig kell bejelenteni az igénylendő mennyiséget. Noha a közlélemezési hivatal csak 220 vagon cukrot szánt a befőzéshez és Szabadka abból — az eddigi jegyzések szerint — 14 és fél vagonra tart számot, alkalmat kellene nyújtani a jegyzésre azoknak is, akik eddig lemaradtak.

— Szőkevény helyett lopott ponyva. Mendei István vasúti pályamunkás lakásán egy szőkevény foglyot keresett a katonai járőr. A foglyot nem találták meg, de ahelyett észrevették, hogy a szobában a szalmazsákok és az ágyak egy óriási ponyvával voltak letakarva. A ponyván a Máv. felírás ékeskedett. A Mendei-leány beismerte, hogy a ponyvát édesanyja 2 hónappal ezelőtt a vasúti sínnek mellett találta. Valószínű, hogy a ponyva kötelei elszakadtak és leesett a vonatról. Minthogy a 600 korona értékű ponyvát a megtalálók megtartották maguknak, jogtalan elszajátítás miatt az anyut és lányát följelentették a szabadkai járásbírósnál.

— Hátha szurkáltak egy berkocist. Tegnap délután fél hatkor szenzációs népszerűület gyűlt össze a Rákóczi-utcában. — A Hungária-vendéglő épületében van a Rákóczi-utcában egy kis berkocsi. Brestyánszki Mátyás 27 éves III-ik kör vucsidoli lakos, aki Péics és Markevics szabadkai szódavizgyárosoknál kocsi, itt egy kevéssel többet ivott a kelleténél. — Ittas fővel aludni kezdett Kurucz György 9-es számú berkocsisal és követelte, hogy 1 koronáért szállítsa

ő el lakására, Kurucz természetesen nem akart egyezséget kötni. Brestyánszki erre egy 12 centiméter hosszú bicskával Kurucz hátán három sebet ejtett. Az erős, trabális berkocsis a bieskaszurásokra meg se rendült. A hátából kipatakzó vér teljesen beszennyezte ruháit. Sebét a Bezzerédi féle kórház ápolónői mosták ki, majd a helyszínére érkezett mentők bekötötték. Brestyánszki a tett elkövetése után menekülni igyekezett. Balázs Péter 6-os honvéd őrzővezető azonban utána futott. Hamarosan utolérte és átadta a 10-es számú lovasrendőrnek, aki bekísérte a rendőrségi ügyeleti biztoshoz.

— A feleség nem tolvaj. Keppert József szabadkai cukrász nem a legkellemesebb viszonyban élt feleségével Klein Rózával. Az állandó forradalmi hangulat végleges megszüntetése érdekében Keppert ezelőtt egy héttel 2000 koronát adott feleségének azzal, hogy ezentul különváltan élnek. — Az asszony azonban sehogy sem tudott belenyugodni új sorsába. Látta, hogy férje nap-nap után jobban és jobban átadja magát a lumpolásnak, — megmentésére sietett. Keppert ugyanis egyik barátjával, a Vermes Gábor-féle ház házmeesterével egyik lumpolás után hazafelé tartott, hogy a lepadt aktív vagyonukat kiegészítsék az otthon levő némi koronákkal. — Az asszony nyomon követte őket. A házmeesterrel, aki már visszafelé jött, utközben találkozott. — Mikor pedig lakásukra ért, férjeurát az udvaron találta igen részeg állapotban. — Az asszony elvette Keppertől a kulcsokat és a lakáson levő készpénzt magához vette és azzal a rendőrségre ment, ahol előadta, hogy a nála levő 5330 koronát nem eltalajdonító szándékkal viszi magával, hanem csak azért, mert a pénzt meg akarja menteni. — A rendőrség a pénzt az asszonynál hagyta. Keppert, noha nem tudja, hol a pénze, még nem tett jelentést a rendőrségen.

Hirdetéseket felvesz a

„Délvidék“ kiadóhivatala.

— A gyujtogató gazda. Fülöp Mihály eddig még ismeretlen körből felgyujtotta Vida Mihály szabadkai lakos 2 kocsi szőlővenyigéjét a Ludas-pusztai határban. Fülöp, Vidának nem a legjobb akarója volt s mint beszélük, bosszúból gyujtogatott. Ellene a kir. ügyészség megindította az eljárást.

— Magyarázat. Mi az, hogy a végletek találkoznak?

— Hát amikor egyszerre érkezik a pénzeslenéldördő a végrehajtóval.

Lupa Bioskop

Szerda—csütörtök—péntek

Beregi Oszkár
felléptével

Mire megvénülünk.

Jókai Mór világhírű regénye
filmen I. és II. rész 7 felvonásban.

— Rozs is termett, liszt is kell. **Mendei Agnes** Tompán az udvarában egy zsákra buzát szórt a csirkéknek. A csendőrök éppen arra jártak és ezt észrevették. Mivel tilos a baromfit gabonával etetni, kérdőre vonták az etetőt, aki elmondotta hogy éppen ez volt az utolsó pár szem buzája és nincs több neki. Kinyomozták a csendőrök azt is, hogy a múlt évben 3 lánc bérelt földje volt és egy láncon termett rozsa. **Mendei Agnes** mégis már hosszabb idő óta a városból lisztjegyre hordja a lisztet ottágu családjának. A csendőrök áttették az ügyet a szabadkai rendőrséghez, kutasára ki nem titkolta-e el **Mendei Agnes** a múlt évi termését.

— A szabadkai dijnoknok parfümei. **Aradon Zubor Andor**, az új adótanácsos elrendelte, hogy a nődijnokok sötét perkal ruhákba öltözködjének! Tilos minden fehér, világos, könnyű ruha, a selyem, szövet, kiküszöbölendő.

Zubor tanácsos indokolásul kijelentette:

— A rendeletet kiadtam, mert a hölgyek összetévesztették a hivatali zsurlhelyekkel s azt a versenget, amit a munkában szerettem volna látni tőlük, az öltözködésben és a megjelenésükre való gondosságban fejtették ki s bár nem szívesen avatkoztam a nőknek ebbe a legérzékenyebb ügyébe egyenesen ők kényszerítették reá! Ezeket olvassuk egyik vidéki lap társunkban. E sorok olvasásakor önkéntelenül felmerül előttünk a szabadkai dijnoknokok lehetetlen helyzete. Ők, akik nem azzal kezdik a reggeli munkát, hogy körmeiken utólagos manikűrözési kísérleteket végezzenek és nem ragyogó selyen ruhák parfümös illatával bódítják el a közönséget, csak azt szeretnék, ha napi díjukat felemelnék azzal a szerény és igénytelen összeggel, melyet kértek a törvényhatóságtól, nem parfümre, hanem kenyérre. **Aradon**, ahol a suhogó selyem csiklandós parfüm illata a tanácsnok urorrát is megcsiklandozza, a napi díj felemelése elől nem zárkóztak el.

— **Kórházjegyek.** A hadügyminiszterium azok számára, akik kórházban levő sebesült és beteg hozzátartozóik látogatására, vagy elhalt, elesett katonacsallátag temetésére utaznak, ugynevezett „kórházjegyeket” boesájt ki. Ez az igazolvány mérsékelt áru vasuti jegy váltására jogosít. A kék színű kórházjegyeket a katonai egészségügyi intézetek állítják ki s az utazók az elsőfoku polgári hatóságnál láttamoztatják.

— Az Élet szépiroalmi képes heti folyóirat (szerkeszti: **Andor József**) június 24.-i száma a következő tartalommal jelent meg: **Válságokban. Szén.** — **Henry Bordeaux.** **Kálmán György.** — Az elkésett lovag. (Elbeszélés.) **Kádár Lehel.** — Bölcsődal a szívemnek. (Költemény.) **Mécs László.** — Az orosz fogoly. (Elbeszélés.) **Domonkos István.** — Kultura. — Hétről-hétre. — Szerkesztői üzenetek. — A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I, Fehérvári-ut 15/c. Előfizetési ár félévre 10 korona. Mutatványszámmal készséggel küld a kiadóhivatal.

Meghaltak:

ö.zv. **Kunyi Jánosné**, Takács Sánta Mária V-ik kör 758. szám alatt 80 éves korában;

Vukovics János földmives V-ik kör 85. szám alatti lakásán 47 éves korában;

Bakos Péter 19 éves korában;

Halász Józsefné, Weisz Helén VII-ik kör 28-ik szám alatt 55 éves korában; — és

ö.zv. **Szabó Jánosné**, Szukanszki Katalin 56 éves korában V-ik kör 50. szám alatt.

Közgazdaság.

Lefoglalták a mosósódát. A kormányrendelete szerint mindenki, aki együttvéve egy mm-nál több kristálysódát, mosósódát és zsírsódát (lúgkővet) tart, köteles készletét a június 25-ki állapot szerint legkésőbb június 30-ig bejelenteni a kereskedelemügyi minisztérium ipari műszaki osztályánál.

Eladások. A titeli járásbírószág vezetője az 1918. évre szükséges 683 m³, esetleg még további 18 m³ elsőosztályú gyertyán- illetve bükkfa szállításának biztosítására versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatokat júli. 2-án d. e. 9 óráig kell beadni. Bánatpénz 5%.

A topolyai járásbírószág 74 m³ elsőrendű esomó-nélküli korhadtmentes gyertyán, esetleg bükkhasábfá szállításának biztosítására versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatok a topolyai járásbírószág vezetőjénél júli. 3-án d. e. 10 óráig adandók be. Bánatpénz 5 százalék.

Az apatini erdőhivatal alá tartozó palánkai erdőgondnokság palonai Cseres nevű 1915-16. évi vágásában kitermelt 827 tömörköbméter haszonfa négy eladási csoportban kerül eladásra. A zárt írásbeli ajánlatok júli. 13-án d. e. 4 óráig nyújtandók be és júli. 14-én d. e. 10 órakor fognak felbontatni.

Lesz rizs! Bulgária idei rizstermése oly gazdag, hogy abból nemcsak a Balkán, hanem a monarchia és Németország is elegendő rizsszel lesz ellátható. A rizstermelést déli Bulgáriában üzik. A múlt évi termés Philippopol tartományban 5 és fél millió kilogrammra, Macedóniában 2 millió kilogrammra rugott. Az idej termés ennek csaknem a kétszeresét teszi.

Uj cégek. **Apatin.** **Brandt Ignác** utóda **Flamm Antal**. Tulajdonos **Flamm Antal**, ecet. — **Bácsalmás.** **Bácsalmási központi szeszfőző szöv.** **Szabadka.** **Kohn Miksáné.** Tulajd. **Schwarz Malvin**, rövidáru. **Szabadka.** **Ivanyos és Winkler.** Tagjai: **Ivanyos Károly** és **Winkler Lajos** szinnyomatu képek. **Ujvidék.** **Sattler Sándorné**, fűszer, esemege és élelmicikkek. Cégv.: **Sattler Sándor** és **Sattler Jenő**.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma: **Palics 34.**

Főszerkesztő: **Pinterits Károly** igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: **Dr. Fontányi József** ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, **Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat** mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Hol kapható a „Délvidék”?

A *Délvidék* a következő üzlet-helyiségekben kapható Szabadkán, délutánonként 2 órától fogva:

Fejes Károlyné. Kálmán-utca.

Filey Jenő. A póstával szemben.

Gerber Jakab. Kossuth-utca.

Herczl József. Petőfi-utca.

Krécsi A. Nándor. Deák-u.

Krizsánovics Péter. Zombori-ut.

Kuluncsics Sándor. Zimonyi-ut.

Kunszabó Lajos. Pázmány-u.

Nojcsék Géza Beresényi- és Damjanich-utca sarok.

Pukkel István. A képezdével szemben.

Rieger Mihály. Vörösmarty-utca és Zombori-ut sarkán.

Riesz Dezső. Bajai-ut.

Sibality Illésné. Vörösmarty-u.

Kunetz András. Palics.

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különlegességek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugy-szintén szájpaddás nélküli fogak. Fog-huzás teljesen érzéstelenítve és fog-tímések (plombok). **Schäffer Géza** vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház.

Telefon interurban 561.

Jó fehér bor nagyban kedvező árban azonnal eladó. Tudakozódní lehet **BÁN GÁBOR** vendéglősnél. (Gözfürdővel szemben.) ...

Favágást

és **apritást** motorral háznál elfogad **Bánó és Bröder.**

Rendeléseket felvesz városi iroda Kossuth-utca.

Telefon 446. Telefon 446.

APRÓHIRDETÉSEK.

Közlési díjak: 10 szög 1 korona, minden további szó 10 fillér. Föltűnőbb betűkkel szedve, minden szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapi számokban 10 szög 2 korona.

Egyleti szolgálóknak egy rokkant vasuti alkalmazott Szabadkára, vagy vidékre ajánlkozik. Megkereséseket a lap kiadóhivatala továbbít. 1-5

Házi nyul. Keresek megvételre ezüst házi nyulakat. Ajánlatok pontos cím megjelölésével „Ezüst nyul” jellegére a Délvidék kiadóhivatalához küldendők. 8-6

Butorozott szoba. Keresetük butorozott szoba vilányvilágítással és konyhasználattal — gyermekekten házaspár részére. Szíves ajánlatok „Szolid” jellegére a lap kiadóhivatalához küldendők. 5-4

Házvezetőnő. Megbízható házvezetőnő keresetük Szabadkára egy uri családdhoz. Cím a kiadóban. 5-1

Egyleti szolgáló. Jó fizetéssel, állandó alkalmazásra azonnal felvétetik. 6-4

Nevelőnő. Német gyermekleány, ki mosáson kívül háztartásban is segítkezik, írjon „Fleiszig” jellegére a lap kiadóhivatalába. 4-4

MEGVIHÁS.

A Szabadkai Villamos Vasut és Világítási Részvénytársaság — XIX. évi

rendes közgyűlést

1917. június 30-án d. e. fél 9 órakor tartja Szabadkán a társaság hivatalos helyiségében.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentésének, a mérlegnek és zárszámadásnak, valamint a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése és határozathozatal ezek tárgyában.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatfordítása és a felmentvény megadása iránt.

3. Az igazgatóság megválasztása és díjazásának megállapítása.

4. A felügyelő-bizottság megválasztása és díjazásának megállapítása.

Az alapszabályok 15. § a értelmében minden 25 darab letett részvény után egy-egy szavazat illet meg. Azok a részvényesek, akik a közgyűlésen részt venni kívánnak, felkéretnek, hogy részvényeiket a közgyűlés előtt 3 nappal a Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesületénél Budapesten tegyék letétbe.

Az Igazgatótag.

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK :::

SZENT-ANTAL
KÖNYVNYOMDÁBAN

..... SZEREZHETŐK BE.